

Nr. RI17.0107 (2017)

Betreft: CPB-rapport over de circulaire economie van kunststof

Aan de leden van de Gemeenteraad

Inleiding

In bijna heel Nederland worden plastic verpakkingen apart, of in combinatie met blik en drinkpakken, ingezameld. Een deel van het ingezamelde kunststof (vooral flessen) wordt gerecycled tot nieuwe plastic producten.

Notitie Centraal Planbureau

In de notitie 'De circulaire economie van kunststof' concludeert het Centraal Planbureau (CPB) dat de kwaliteit van het ingezamelde plastic te wensen over laat en een deel daarvan niet erg geschikt is voor hergebruik. Een gedeelte wordt opgeslagen om eventueel later gerecycled te worden, of wordt alsnog verbrand, zo stelt het CPB. Het planbureau is van mening dat het probleem van de plastic-soep in zee met de huidige wijze van recycling niet wordt geholpen en de bijdrage aan de beperking van CO₂-uitstoot beperkt is. Verder geeft het CPB aan dat in gemeenten waar de burgers direct beloond worden om zo min mogelijk restafval in te leveren (betaling per kilo restafval, ofwel 'DIFTAR') hierdoor een vervuiling optreedt in de positieve stromen (GFTe, oud papier en ook plastic, blik & drinkpakken). Het CPB roept daarom de overheid op niet nog meer kunststof verpakkingen in te zamelen, maar te kijken naar andere – vooral kwaliteitsverhogende – oplossingen die nog meer effect hebben (uitbreiding statiegeldsysteem en overheidsmaatregelen om het gebruik van kunststoffen door producenten tegen te gaan, bijvoorbeeld door strengere regels).

Reactie op het CPB-rapport

De gescheiden inzameling en recycling van kunststof verpakkingen in Nederland is succesvol. Dat is een goede prestatie van burgers, bedrijfsleven en de overheid. Hierdoor worden grondstoffen gerecycled en wordt CO₂ bespaard. Het is dan ook belangrijk om hier mee door te gaan. Het succes van de kunststofinzameling leidt ook tot nieuwe uitdagingen. De door het CPB gepubliceerde notitie over de circulaire economie van kunststoffen schetst deze uitdagingen heel duidelijk. Bijstelling van het systeem is nodig om tot een hogere kwaliteit en daarmee meer milieuwinst te komen.

De gescheiden inzameling van kunststof verpakkingen is de laatste jaren sterk gegroeid. Veel gemeenten zetten op dit moment grote stappen in het verbeteren van de afvalscheiding door huishoudens. Sinds de frequentiewisseling voor de inzameling van restafval en plastic, blik & drinkpakken in Den Helder (1 maart 2017) is in het 2^e kwartaal 2017 (t.o.v. hetzelfde kwartaal in 2016) de inzameling van plastic c.a. verdrievoudigd en de hoeveelheid restafval met 20% afgenomen. Ook de hoeveelheid GFT-afval en oud papier is substantieel toegenomen! Daarmee wordt gezamenlijk invulling gegeven aan de ambities van het Rijksbrede Programma voor de Circulaire Economie, wat beoogt afvalstoffen zo veel mogelijk opnieuw in te zetten als grondstoffen. Met de invoering van het nieuwe inzamelingssysteem in onze stad (restafval op afstand en bronscheiding aan huis) is er overigens geen sprake van het genoemde DIFTAR-systeem (betaling per kilo restafval)! Een negatieve prikkel (uit financiële overwegingen) om restafval te vermengen met de positieve stromen (bijv. plastic) is er dan ook niet.

Volgens het Afvalfonds, de Vereniging van Afvalbedrijven en de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Reiniging- en Afvalmanagement (NVRD) wordt 80% van het ingezamelde kunststof gerecycled. Een belangrijk deel hiervan vindt direct zijn weg als grondstof voor nieuw plastic. Een ander deel van het kunststofafval bestaat uit een mix van verschillende kunststofsoorten waarvan de recycling op dit moment moeilijker en duurder is. Om dit kunststof beter en hoogwaardiger te recyclen is het belangrijk dat de kunststoffen die op de markt komen beter te recyclen zijn, dat burgers het kunststof goed scheiden en gemeenten het zo zuiver mogelijk inzamelen, dat de sorteerfabrieken de kunststoffen zorgvuldig uit elkaar halen en dat producenten meer gerecycled, maar ook minder, kunststof toepassen in nieuwe producten. Daardoor kan de milieuwinst van de kunststofrecycling, nog verder toenemen.

Met het volop scheiden van plastic afval hebben huishoudens in Nederland een probleem geagendeerd bij het Rijk en de producenten. Gelet op de inspanningen hierbij van de Helderse burger gaan wij - samen met HVC en vooral via de NVRD – in gesprek om producenten ertoe te bewegen kunststoffen te gebruiken die beter te recyclen zijn. De gemeente Den Helder zal hiervoor aandacht vragen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC op 14 december 2017. Wat echter niet werkt is de indruk wekken dat het allemaal geen zin heeft, dat is feitelijk onjuist (zie hiervoor) en doet afbreuk aan het draagvlak wat nodig is om tot verbetering te komen. Belangrijk is juist om de blik op de toekomst gericht te houden. De notitie van het CPB geeft daarvoor goede aanknopingspunten.

Verder ter informatie

Voor wat betreft de aanstaande systeemwijziging in Den Helder (restafval op afstand) melden wij u volledigheidshalve dat naar verwachting eind december 2017/begin 2018 de eerste verzamelcontainers in Julianadorp de grond in zullen gaan. Direct hierna zullen de grijze rolemmers voor restafval worden ingenomen en de oranje containers voor plastic, blik en drinkpakken aan de bewoners (laagbouw) worden uitgereikt. Hiermee zal voor dit gedeelte van de stad de zak voor plastic afval c.a. voor laagbouw verleden tijd zijn. Reden dat de systeemwijziging in Julianadorp niet eerder kan worden doorgevoerd is dat wij uit zorgvuldigheid de zienswijze-procedure voor de locaties van de ondergrondse containers voor de bewoners niet wilden laten samenvallen met de zomervakantie. Deze procedure loopt nu van 21 augustus t/m 2 oktober 2017, waarna (zes weken) nog een beroepsprocedure naar de Raad van State openstaat. Voor die locaties waartegen geen beroep wordt ingesteld kunnen de voorbereidingen voor plaatsing na afloop van de beroepstermijn direct worden gestart.

Voor de wijken 'Nieuw Den Helder, De Schooten en Huisduinen is - in opdracht van de gemeente - inmiddels een business-case gestart en wordt ook al een locatieonderzoek voor de ondergrondse containers uitgevoerd. Voor de binnenstad is de gemeente in gesprek met HVC over welke maatwerkmaatregelen in dit gedeelte van de stad kunnen worden getroffen.

Den Helder, 26 september 2017.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

